

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 26, § 32 ja § 35, Keskkonnaameti 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punkti 2.5.4. ja osaühingu Paimre (registrikood: 11685136) 09.12.2021 esitatud taotlus, **otsustan:**

1.1. Anda Osaühingule Paimre (registrikood 11685136) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/516427 Kikepera IV uuringuruumis kehtivusajaga kolm aastat.

1.2. Korraldus jõustub Osaühingule Paimre teatavaks tegemisest.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/516427 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/516427 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

Osaühing Paimre (registrikood 11685136, aadress Seljametsa tee 3, Paikuse alev, Pärnu linn, Pärnu maakond) esitas 09.12.2021 Keskkonnaametile Kikepera IV uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (edaspidi uuringuluba) taotluse (korrigeeritud taotlus registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi KOTKAS) 09.12.2021 dokumendina nr DM-117355-3).

Geoloogilise uuringu luba taotletakse Pärnu maakonnas Saarde vallas Kikepera külas eraomandisse kuuluval Kikepere kinnistul (75601:006:0041).

Taotletav uuringuruumi teenindusala kattub keskkonnaregistris arvel oleva Kikepera kruusamaardla aktiivse tarbevaru plokkidega 1 (pindala 6,68 ha) ja 2 (pindala 1,32 ha).

Uuringuruumi teenindusala katab osaliselt heinamaa, kus maapind tasane ja absoluutkõrgused vahemikus 23 - 25 m. Osa uuringuruumi teenindusalast (plokk 1) on kasutusel aktiivse mäeeraldisena (kaevandamisluba L.MK/332987), mille tulemusena on tekkinud maardla loodeossa veekogu.

Uuringuruumi teenindusala idaservas kulgeb kohalik Saunametsa-Tammuru tee (75601:009:0109). Lähimad asustused Saunametsa ja Lähkma küla jäävad uuringuruumi teenindusalast 4 - 5 km kaugusele lõuna suunda. Paikuse alev jääb 13 km ja Pärnu linn 17 km kaugusele loode suunda. Lähim majapidamine on uuringuruumist ~50 m kaugusel loodes Nurmeotsa (75601:006:0114) kinnistul.

Taotletava uuringuruumi teenindusala loodeosa kattub kuni ~38 m ulatuses riigikaitselise ehitise (Kikepera harjutusväli) piiranguvööndiga (väline tunnus 53). Vastavalt Maapõueseaduse § 27 lõige 5 kohaselt, kui uuringuruum või selle teenindusala asub riigikaitselise ehitise maa-alal või selle piiranguvööndis, saadab loa andja uuringuloa taotluse arvamuse saamiseks Kaitseministeeriumile, kes esitab oma arvamuse kirjalikult 30 päeva jooksul taotluse saamisest arvates. Seega kooskõlastus riigikaitselise ehitise piiranguvööndis asumise suhtes saadakse Kaitseministeeriumilt loa taotluse menetluse käigus.

Uuringuruumi idaservast ~20 m kaugusel asub geodeetiline märk Kikepera99 (tunnus 7429). Umbes 400 m lõunas asub puurkaev (väline tunnus PRK0014336).

Taotletavast uuringuruumist ~100 m kaugusel põhja suunas asub maaparandussüsteem PÜ-30 (KULLI) (VID kood 6114680030101002).

Ligikaudu 400 m kaugusel ida suunas asub vääriselupaik (VEP nr 000937). 1,7 km põhja suunda jääb Soo-otsa looduskaitseala (KLO1000568).

Kikepera IV uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte. Kikepera IV uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte.

Rail Baltic raudtee kavandatav trassikoridor asub taotletava uuringuruumi teenindusala läänenurgast ~12 km kaugusel.

Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 8 ha. Kavandatava uuringu eesmärk on uurida Kikepera maardlas arvele võetud tarbevaru plokkide 1 ja 2 lamamisse jäävaid setteid, kuna varasema uuringuga ei avatud kasuliku kihi lamamit ning maavara jätkub valdavas osas sügavuti edasi. Uuringu käigus selgitatakse välja uuringuruumi geoloogiline ehitus, maavara levik, kasuliku kihi paksus ja kvaliteet ning kaevandamistingimused.

Uuringute käigus planeeritakse rajada kuni 10 kaevandit ja kuni 10 uuringukaevet sügavusega kuni 15 m. Kuigi põhjavee tase on teadaolevalt kõrge (keskmiselt 2,4 m maapinnast), siis on planeeritud kavandatav uuring teha esmalt kaevanditega kasutades selleks pika noolega ekskavaatorit, mille ammutamissügavus on kuni 13 m. Uuringuvõrgu tihedus ja jaotus valitakse vastavalt maavaralasundi ehitusele ning kvaliteedi muutlikkusele. Tarbevaru määramisel ei tohi uuringuaukude vahekaugus ületada 200 m. Kaevandid on planeeritud rajada ühtlase võrguga üle uuringuruumi pindala. Vajadusel tehakse lisakaevandid materjali leviku ja kvaliteedi täpsustamiseks.

Teadaolevalt on veetase maapinnast 1 - 2 m sügavusel, siis kaevandite kaevamisel võivad kaevandite seinad kõrge veetaseme tõttu sisse variseda. Seega võib osutuda vajalikuks puuraukude puurimine. Samas on varasemast uuringust teada, et kasulik kiht on esindatud kruusaga, mida puurida oleks tehniliselt raskendatud. Puurimisega on võimalik tuvastada vaid kasuliku kihi lamamit. Lähtuvalt kaevandite rajamise võimalikkusest ja kaevanditest saadud geoloogilisest informatsioonist planeeritakse vajadusel täiendav puurtööde maht ja puuraukude asukohad.

Kuna varasemalt on maardlat uuritud kuni 8 meetrini, siis käesolevas uuringus käsitletakse maapõue seda osa, mis jääb uuritud sügavusest allapoole. Kui sealt edasi kasulik kiht jätkub, võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks. Proovid kahandatakse hiljem kvarteerimismeetodil labori nõutava kaaluni. Võetud proovidest määratakse laboratoorsete uuringutega materjali granulomeetiline koostis. Kui kruusa fraktsiooni sisaldus on looduslikus materjalis $\geq 35\%$, siis määratakse kruusast valmistatud killustikust ka purunemiskindlus.

Hüdrogeoloogilistest töödest tehakse vee ilmumisel veetaseme mõõtmised kaevandites (puuraukudes). Uuringuruumi teenindusala ja seda ümbritseva 40 m laiuse ala kohta koostatakse instrumentaal mõõdistamise alusel topograafiline plaan mõõtkavas 1 : 1000.

Peale läbilõike kirjeldamist, proovide võtmist ja veetasemete mõõtmist kaevandid ja puuraugud likvideeritakse (täidetakse väljatud pinnasega ja tihendatakse) ning ümbrus korrastatakse. Uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress Männiku tee 104/5, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond 11216). Loa taotletav kehtivusaeg on 3 aastat.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja Maaamet (11.10.2021 nr 9-3/21/15771-2). Maa-amet tõi oma kirjas välja järgmise:

1. graafilisel lisal Uuringuruumi teenindusala plaan puudub leppemärkides varem uuritud maavaravaru plokkide tingmärk.
2. graafilisele lisale Uuringuruumi teenindusala plaan ei ole märgitud teenindusala asukoha skeemi juurde kasutatud kaardi lehe numbrit.
3. graafilisel lisal Uuringuruumi teenindusala plaan on märgitud katastriüksusele Saunametsa-Tammuru ekslikult vale katastritunnus (korrektne tunnus on 75601:006:0109).

Osaühing Paimre korrigeeris uuringuloa taotlust vastavalt Maa-ameti märkustele ja esitas taotluse uuesti 09.12.2021.

Riigilõivu seaduse § 136 lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 04.10.2021.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 04.01.2022 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 04.01.2022 kirjaga nr DM-117355-4.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis Keskkonnaamet 04.01.2022 kirjaga nr DM-117355-5 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava

uuringuruumi asukoha Saarde Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud.

Saarde Vallavolikogu nõustus 17.02.2022 otsusega nr 35 uuringuloa andmisega Kikepera IV uuringuruumis uuringute teostamiseks (registreeritud KOTKAS 17.02.2022 dokumendina nr DM-117355-8).

Vastavalt MaaPS § 27 lõikele 5 saatis Keskkonnaamet 05.01.2022 kirjaga nr DM-117355-6 Kikepera IV uuringuruumi geoloogilise uuringuloa taotluse Kaitseministeeriumile arvamuse saamiseks.

Kaitseministeerium oma 25.01.2022 kirjas nr 12-1/22/47 ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitanud (registreeritud KOTKAS 26.01.2022 dokumendina nr DM-117355-7).

Kooskõlas haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet xx.xx.xxxx ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks uuringuloa kohta tehtava otsuse eelnõu ning edastas eelnõud menetlusosalistele xx.xx.xxxxx kirjaga nr DM-xx tutvumiseks ja ettepanekute/vastuväidete esitamiseks.

Avalikustamise käigus xx

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1).

Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26). MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele HMS-e avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu1“ (edaspidi määrus nr 224).

Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on

veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba. Geoloogilise uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress Männiku tee 104/5, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond 11216).

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse (edaspidi JäätS) § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis osaihingu Paimre 09.12.2021 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Kikepera IV uuringuruumi uuringuloale täiendavaid kõrvaltingimusi ei seata.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Uuringuloa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus.

Uuringuluba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga. Kikepera IV uuringuruum asub eraomandisse kuuluval kinnistul.

MaaPS § 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Dozerland OÜ ei ole kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest karistusregistrisse kantud (karistusregistri andmetel seisuga 26.09.2022).

Keskkonnaametile teadaolevate andmete põhjal puuduvad antud menetluses MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnavalda saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme 56933839
Martin.Nurme@keskkonnaamet.ee